

РЕЦЕНЗІЇ

DOI: 10.18372/2307-9061.70.18508

Р. А. Калюжний,

доктор юридичних наук, професор

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4694-7764>

Л. О. Шапенко,

кандидат юридичних наук, доцент

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7351-641X>

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ТА АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ І ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Національний авіаційний університет
проспект Любомира Гузара, 1, 03058, Київ, Україна
E-mail: shapenkol@ukr.net

В останні десятиліття українська нація та українське суспільство опинилися на зламі історичних епох. Адже 24 серпня 1991 року розпочався новий відлік відновлення незалежності України, що дало потужний поштовх для розвитку української державності. Не зважаючи на те, що Українська держава тривалий час перебувала під впливом Росії, українське громадянське суспільство через два «майдани» (Помаранчевий та Майдан Гідності) однозначно відстояло євроатлантичний вибір як єдиний прийнятний шлях магістрального розвитку України, який згодом повною мірою підтримали і політичні сили.

Маючи під боком імперську Росію, питання втручання у внутрішні справи України постійно поставало в гібридному форматі. Проте вже на початку 2014 року воно переросло у збройну анексію Автономної Республіки Крим та збройної терористичної агресії в окремих районах Донецької та Луганської областей. А з 24 лютого 2022 року розпочалося повномасштабне вторгнення російських військ в Україну.

Українська держава, українське суспільство, українська правова система опинилися в нових реаліях правового режиму воєнного стану для відбиття російської агресії, практично – для порятунку української нації, української культури, української науки та українського права. Паралельно розпочалися інтенсивні політичні та правові процеси щодо інтеграції української держави та суспільства до Європейського Союзу і вступу в НАТО. Усі ці процеси вимагають правового, насамперед адміністративно-правового, забезпечення.

Протистояння викликам сьогодення неможливе без висококваліфікованих фахівців-юристів, підготовка яких безперечно повинна здійснюватися з використанням сучасних навчально-методичних праць. Одним із таких надзвичайно важливих видань є навчальний посібник «Адміністративне право та адміністративний процес в умовах воєнного стану і євроатлантичної інтеграції України»¹. Оскільки даний навчальний посібник колективу вчених відзначається своєю інноваційністю у сфері адміністративного права та адміністративного процесу. Він відрізняється серед іншого подібного контенту як за змістом, так і за структурою, а також базується на сучасному концептуальному баченні адміністра-

¹ Адміністративне право та адміністративний процес в умовах воєнного стану та євроатлантичної інтеграції України: навчальний посібник / [В. Галуцько, П. Діхтєвський, О. Гулак, Л. Коваленко, О. Кузьменко та ін.]; за заг. ред. В. Галуцька. Київ, 2024. 1072 с.

тивного права та процесу на засадах людиноцентристського спрямування адміністративної діяльності адміністративних органів та євроатлантичних прагнень українського народу.

Авторами значну увагу приділено особливостям публічного адміністрування в умовах воєнного стану, забезпеченню засобами адміністративного права законних інтересів, прав і свобод громадян, прав і законних інтересів юридичних осіб. Поряд із розкриттям класичних інституцій адміністративного права та процесу в посібнику розглядаються складні питання забезпечення Збройних сил України й інших сил оборони мобілізаційним ресурсом, зброєю та амуніцією.

За своїм змістом навчальний посібник складається із Загального адміністративного права, Особливого адміністративного права (Службового, Адміністративно-деліктного права) та Спеціального адміністративного права в аспекті публічного адміністрування національного спротиву повномасштабній збройній агресії російської федерації проти України. Певна увага приділена європейському адміністративному праву, а також значний обсяг матеріалу присвячено компаративістичній характеристиці адміністративного права і процесу Великої Британії та країн-учасниць Європейського Союзу. Альтернативно в навчальному посібнику розкрито проблематику адміністративного судочинства (адміністративного процесу).

Отже, структура та зміст рецензованого навчального посібника без сумніву сприятимуть формуванню фахових компетентностей майбутніх юристів, які здатні ефективно впроваджувати свої знання та навички у сфері адміністративного права й адміністративного процесу, у розвиток науки адміністративного права й адміністративного процесу та практичну діяльність адміністративних і судових органів. Мова викладу матеріалу в посібнику, його зміст та структура відповідають основним вимогам і стандартам вищої юридичної освіти. Навчальний посібник ретельно розроблений з метою забезпечити вичерпне та системне викладення матеріалу, враховуючи важливі аспекти доктрини змістовного наповнення сучасного адміністративного права та адміністративного процесу України.

Загалом можна зробити висновок, що навчальний посібник колективу вчених «Адміністративне право та адміністративний процес в умовах воєнного стану й євроатлантичної інтеграції України» за загальною редакцією В. Галунька є значним внеском у розвиток адміністративного права та адміністративного процесу в Україні. Його підготовка є надзвичайно своєчасною, оскільки такого роду навчально-методичні праці допомагають здобувачам вищої освіти отримати якісні знання з курсу адміністративного права та адміністративного процесу, забезпечують підвищення рівня розуміння реалізації загальних і спеціальних правових засад та інструментарію сучасного адміністративного права й адміністративного процесу, зокрема особливостей публічного адміністрування в умовах воєнного стану та євроатлантичної інтеграції правової системи України. Навчальний посібник виконано у крапких традиціях наукової школи ГО «Академія адміністративно-правових наук» і правових традиціях провідних юридичних факультетів (інститутів) закладів вищої освіти України. Доступний та логічний стиль у поєднанні з альтернативним баченням найбільш складного матеріалу сприятиме ефективному засвоєнню інформації та розвитку критичного мислення у здобувачів вищої освіти. Відповідно, він буде корисний для використання в освітньому процесі більшості закладів вищої юридичної освіти України. Також аналізований навчальний посібник може стати вагомим джерелом знань для всіх, хто зацікавлений у поглибленому вивченні адміністративного права та адміністративного процесу, – як здобувачів вищої освіти, так викладачів юридичних факультетів, а також суддів, адвокатів, інших юристів-практиків, які прагнуть постійно підтримувати високий рівень професійної компетентності.